

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТ“

5400, гр.Севлиево, ул."Дядо Фильт Радев" №9

тел. 0675/ 32861/60/; 32856/57/

e-mail: odz.prolet_sv@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ВИОЛЕТА ВАСИЛЕВА

Директор на ДГ "Пролет", Севлиево
Заповед № 341 /13.09.2021 г.

МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВАТА И ДЕЦАТА В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНАТА СРЕДА КЪМ ДЕТСКАТА ГРАДИНА

/ Настоящият Модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейна среда към детска градина е разработен на основание чл. 39 ал. 2 от Наредба 5/03.06.2017г. за предучилищно образование и е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина/

Motto: „Всичко се постига с много любов и търпение“

Цел: Създаване на благоприятни условия за пълноценното физическо и психическо развитие, емоционалното благополучие и социална адаптация на детето към условията на детската градина, необходими за личностното му развитие.

Среда на педагогическо взаимодействие с родителите:

Детската градина може да бъде чудесно място в което детето да взаимодейства с връстниците си и да научи ценни уроци за живота, като например как да споделя, да се редува и да спазва наложените от учителят правила. Това е мястото което подготвя детето за живота извън семейството.

Започването на детска градина води със себе си много силни емоции, както за родителя, така и за детето. За едно дете, навлизането в нова среда, изпълнена с непознати учители и деца, може да предизвика беспокойство. Осигуряването на спокойствие за живота, здравето и възпитанието на това което е общ приоритет - децата и убеденост, че детската градина е значима и необходима среда за пълноценното им развитие в предучилищна възраст. Изграждане на стабилни партньорства и взаимоотношения на толерантност и разбирателство.

Родителите може да имат смесени емоции дали детето им е готово за тази стъпка.

„Адаптирането е процес, който е свързан с реакциите на трите страни: възрастните в детската градина – педагог и възпитател, семейството и детето. Успешното адаптиране на детето предполага възрастните – двете институции, да се включат активно и да подпомогнат този процес.“

Излизането от семейната среда и срещата с новата - заобикалящата, непознатата, социалната среда е част от живота и развитието на детето. Тръгването на детската градина е едно изключително събитие за малкото дете, защото е свързано именно с попадане в нова среда - материална, социална, обществена и природна. Подобни събития са част от живота на всяко дете - първоначално постъпване в детската градина, а по-късно в училище. За безболезнена адаптация към тези промени, изключително важна е предварителната подготовка на детето в семейството. Семейството е основополагащо, първоначалното в живота на детето и там се поставя фундамента на нервно-психическото, физическото, емоционалното здраве на детето, както и началните умения и навици за самообслужване, за поведение, за общуване. Плавната адаптация е важна не само за социализацията му, а и за неговото психо-емоционално здраве и когнитивно развитие.

Излизането от семейната среда е срещата с новата – непозната социална среда е част от живота и развитието на детето. Тръгването на детската градина е изключително събитие за него, защото е свързано именно с попадане в нова среда – материална, социална, обществена и природна.

Родителите в най-голяма степен могат да допринесат за бързата и и безболезнена адаптация на детето, когато са убедени в способността на детето успешно да премине през този етап.

Детската градина от своя страна пък е инициативен фактор във взаимодействието с родителите. Семейството става участник в образователния процес.

Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществява чрез най-разнообразни средства: индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, разговори.

Моделът за работа с родителите е структуриран на базата на следните принципи:

- ♦ Стимулиране на новаторството в педагогическата практика
- ♦ Прозрачност и поверителност
- ♦ Овладяване и усъвършенстване на диалогичния и интерактивния подход в образователно-възпитателния процес: дете, учител и родител като субекти на взаимодействието

Цели за реализиране:

- Изграждане на взаимна отговорност по посока на адаптацията на децата в новата социално-педагогическа среда.
- Ефективно сътрудничество и партньорство, усъвършенстване на практически умения за реализиране на взаимодействието с деца, родители и учители на базата на позитивна комуникация.
- Активизиране житейско-възпитателните ориентации на родителската общност и обратна връзка.
- Стратегии при взаимодействие с родителите:
- Изграждане на позитивна среда и виртуални комуникационни канали за преодоляване на бариерите в общуването с деца и родители.
- Обмен на информация и идеи с родителската общност.
- Постоянни и ефективни контакти относно общуване, навици, поведение и резултати в детското развитие.
- Приобщаване на родителите към дневната организация в групата-взаимодействие и сътрудничество.
- Оптимизиране модела на родителско поведение като способност за завръщане в детството, изслушване, разбиране, съпреживяване и прилагане на ефективни методи на възпитание.

Равнища и средства за взаимодействие:

- Първи срещи, посрещане в детската занималня.
- Опознаване на групата от страна на родители и новоприети деца.
- Проучване интересите на семейството- анкетни карти, тестове.
- Взаимен обмен на информация и идеи- подкрепяща информация: анкети , брошури, постери.
- Запознаване на родителите и съобразяване с правилата, реда и дейностите в дневния режим на ДГ.
- Изразяване на благодарност към родителите, участвали в подобряването и обогатяването на материална база

Очаквани резултати:

За педагога:

- Пълноценен възпитателно-образователен процес
- Прилагане на формални и неформални стратегии за общуване с деца и родителите.

За детето:

- Лека адаптация и увереност в условията на детската група
- Сигурност и емоционален комфорт
- По-голяма активност и желание за самоизява

За родителите:

- Компетентност, приложима при семейното възпитание

- Способи за ефективно общуване с деца и учители в разнообразни дейности
- Доверие и нов поглед върху работата на педагога
- Познания за съдържанието на педагогическия процес и ежедневието в детската градина

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейна среда към детска градина е предначен за родителите, педагогическите и непедагогическите специалисти. Темповете на адаптацията са различни за всяко дете и затова е нужно да сме последователни, да се вложи търпение и разбиране към детето и семейството му.

Препоръки към родителите:

1. Трябва да бъдете подгответи за реакциите на детето си, когато постъпи в детската градина.. Необходимо е да сте му говорили предварително и да сте му обяснили промяната, която ще настъпи в живота му.
2. Необходимо е родителите да осъществяват психологическа и практическа подготовка на детето за детската градина, свързана с индивидуалните му особености на развитие.
3. Добре е това да не става в последните дни, а поне няколко месеца преди постъпването в детската градина.
4. Изтьквайте позитивните страни на пребиваването му в детската градина, присъствието на много деца на неговата възраст и подчертавайте, че то ще прекарва там само част от деня, а останалото време ще бъде с Вас.
5. Оставяйте детето за няколко часа с друг близък човек или се възползвайте от услугите на детски центрове. Първоначално присъствайте на игрите и заниманията му, постепенно излизайте за половин-един час, докато то свикне с факта, че дори и да ви няма за известно време, бързо ще се върнете и никога няма да го изоставите.
6. Месеци преди тръгване на детската градина извършвайте редовни обиколки около тази, в която е прието детето Ви.
7. От време на време го водете до оградата да му покажете как си играят децата, да му разкажете с какво ще го занимават вътре. Колкото повече детайли му давате, толкова по-лесно ще се адаптира. Добре е да отидете с детето си следобед, за да види как родителите прибират дечицата си от градина.
8. Най-добрият начин да обясните на детето си новата среда е чрез ролеви игри - те могат чудесно да го подгответят за градина. Изиграйте театър с плюшена играчка, която ходи на дет. градина, разкажете му за режима там - децата отиват, закусват, после играят, обядват, спят. Повтаряйте на детето, че на играчката й харесва да ходи на детската градина.
9. Обяснете на детето, че ходенето на градина е също толкова важно, колкото мама и тате да ходят на работа. Живеейки в екип, детето получава нова социална роля и се гордее с това.
10. Важно е да имате доверие в учителите, които ще се грижат за детето. Те отговарят на необходимите изисквания и имат умения да се грижат за малки деца. Бъдете способни да се доверите и да предадете контрола върху детето си в ръцете на друг значим възрастен. Именно на доверието между хората се дължат топлите отношения.

11. Ако родителят се беспокои повече от детето, това ще повлияе негативно върху него. Понякога се налага учителите да успокояват повече родителите, отколкото децата. Необходимо е спокойствие и позитивизъм от страна на родителите.
12. Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо.
13. Колкото по-плах и нерешителен е родителят, толкова по-тревожно ще бъде детето. Не трябва да се тревожите, когато детето плаче. Плачът подпомага нервната система да се разтовари.
14. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.
15. Преди постъпването си в детската градина, детето трябва да има изградена самостоятелност, а също и определена самодисциплина, за да свикне бързо и безпроблемно с установения ред и дневен режим в детското заведение.
16. Необходимо е синхронизиране на правилата в детската градина с тези в къщи относно самообслужване, подреждане на играчките, хранене на маса, поддържане на ред и др.
17. За детето е важно да вижда как всеки си подрежда собствените вещи и че има еднакви последствия за всички, ако не се спазват правилата, както в къщи, така и в детската градина.
18. Не отблъсквайте детето, когато се занимавате с домакински задължения. Въвлечете го в тях. С времето то ще придобие практически умения за прибиране и почистване, нищо че в момента прави повече грешки и Ви създава повече работа.
19. Не пропускайте да похвалите детето си за добре свършената работа и добри постъпки.
20. Бъдете приятел за детето, помагайте му да премине трънливите пътеки на живота.
21. Общувайте непрекъснато! Опитвайте разговорите Ви в никакъв случай да не са нравоучителни, а приятни приятелски диалози.
22. Ако сте му обещали нещо, задължително го изпълнете! Така ще го научите на отговорност и да държи на думите си. Ако не изпълните обещанието си, следващия път методът Ви няма да работи.
23. Уважавайте желанията му и неговите интереси. Отнасяйте се с него като личност.
24. Нека през първите дни от постъпването на детето в детската градина, то да взема със себе си любима играчка или друга вещ от дома, с която се чувства свързано със семейството и чието присъствие го успокоява.
25. Добре е да си създадете модел на раздяла - въздушна целувка, съпроводена с думите „до скоро“, гушкане и целуване, махане с ръка, съпроводено с пожелания и др. Ритуалът ще направи родителя по-уверен и тази увереност ще се предава и на детето.
26. Разкажете на детето как минава целия ден и кога ще дойдете да го вземете.
27. Създайте родителска група за подкрепа между майките, готови да споделят. Когато те обменят помежду си какво от това, което правят, помага на детето им, всяка майка ще научи повече работещи стратегии.
28. Когато го вземете в къщи, внимателно го разпитайте как е било в градината, стараейки се да внимавате в неговите проблеми. За Вас може да изглеждат незначителни, но за него са важни. Нека Ви разкаже своите страхове и тревоги. Детето трябва да усеща непрекъснато, че вие се грижите за него, макар и да не сте там.

29. Използвайте всяка възможност да разговаряте с учителите. Питайте ги не само как е минал денят на детето, но споделете и какво сте правили у дома. Колкото повече неща знаят учителките за детето, толкова по-адекватно ще се грижат за него.

30. Посещавайте родителските срещи. Срещите се правят, за да си поговорите с учителките и с другите родители и да вземате общи решения. Колкото по-открити и ясни са взаимоотношенията между вас, толкова по-спокойни ще са децата. Включвайте се, колкото Ви е възможно в живота на групата и мероприятията на детската градина.

31. Напълно неудачни за използване от възрастните са:

- упречите към детето, поради незавършен процес на адаптиране; наказанията и насилието върху детето, което тъгувва, плаче или е агресивно, поради незавършен процес на адаптиране;
- лъжата на възрастните при раздяла. Например „Влез вътре, аз отивам до ... и ще се върна“ и др.

32. Доверието между възрастните, които се грижат за детето, е здрава основа за неговото възпитание. То се гради крачка по крачка. Не се колебайте да ги направите.

Дневен режим:

Обърнете внимание на режима на детето. След като предварително сте се запознали с дневния режим в избраната от вас детска градина, се постарарайте да наложите подобен и у дома.

Хранене:

Максимално приближете менюто у дома към това в детската градина. Ако детето е свикнало въкъщи на обяд да яде само едно ядене, то нищо чудно, че в детската градина ще откаже някое от първото, второто или третото. Имайте предвид, че често пъти храненето е една от основните причини, поради която детето не иска да ходи на детската градина. Ако има хани, които детето не консумира, съобщете на персонала и помолете да не бъде насиливано да яде нещо, което принципно не яде. С времето, от само себе си, току-виж точно тази храна му стане любима.

Ако детето е алергично към дадени хани, също е задължително да бъдат уведомени педагогите. Това, което се изключва от менюто на алергичните деца, е задължително да се спазва и в детската градина. Ето защо е разумно и другите родители да знаят, ако има деца в групата, алергични към дадени хани. Това е необходимо в случай, че се носят почерпки по различни поводи. Знаете колко е важно детето да се храни здравословно. Обикновено в детската градина на таблото всяка седмица се сменя листът с написаното меню, което е съобразено с наредбата за здравословно хранене в детските градини. Може и да не останете напълно доволни от това, което се предлага, но не пренебрегвайте и личната си отговорност.

Какво обикновено се случва след като вземете детето от детската градина? Често пъти малкото човече е гладно и вие като ли забравяте за принципите на балансираното хранене. Готови сте да му предложите нездравословни хани, а след това се чудите защо не иска да вечеря. Нека си позволим да ви дадем съвет. Опитайте вместо вафли, чипс, близалки да предложите плод или ядки. А и вероятно ще се съгласите, че по-доброто

решение е детето да бъде за кратко време гладно - докато се приберете у дома, а там да му предложите вечеря с нужните витамини.

Първи дни...

Именно от тях зависи какво ще е по-нататъшното отношение на детето към новото място. Това от своя страна влияе и върху неговото здраве, и върху отношенията му с другите деца. Опитайте се да превърнете началото в нещо като „мини“ празници. Защото точно първите дни, така както бързо минават, така и повлияват на следващите срещи с „новото“ като нещо радостно или като нещо ужасно. Ако детето плаче и не иска да отива на детската градина, гушнете го, успокойте го, разкажете му колко вълнуващи моменти го очакват. Или се опитайте да „отвлечете“ вниманието му с друга интересна тема - защо например не му разкажете как кучетата, охлювите, мравките (това, което срещате по пътя си) също си имат своя детската градина и всяка сутрин бързат за там. Или пък просто се усмихнете и му предложете да стигнете до детската градина, пеейки любими песнички или казвайки си смешки, гатанки, или подскочайки на един крак. :)

Интересните идеи винаги разпалват детското въображение. А вашето спокойствие и ведрост се предават и на детето. Имайте предвид, че е от значение и последователността при ходенето на детската градина. Нека детето свикне с мисълта, че от понеделник до петък всеки има задължения - то е на детската градина, мама и татко са на работа. А събота и неделя са дните за семейни забавления. Това ще се случи, ако не се отклонявате от този график. Ако решите, че в сряда детето няма да ходи на детската градина, защото не иска, плаче, моли се да си е въкъщи, вие самите нарушавате графика и затруднявате адаптацията. Освен това малкото съкровище разбира, че има варианти и е способно да ви манипулира. Ето защо в случай, че детето не е болно, не превръщайте „работния“ ден в „почивен“. Не забравяйте, че правилата не затрудняват, а улесняват живота на детето.

Организация на времето:

Сутрин така организирайте времето, че да е достатъчно за всичко. Да, струва ви се невъзможно, но все пак всичко се свежда до добрата организация. Едно от условията за това е събуждането да бъде навреме. Предвидете минутките за разбуждане, за гушкане, за сутрешен тоалет, обличане, прически. Някои деца имат нужда сутрин от хапване въкъщи, преди закуската в детската градина, особено ако времето от ставането до излизането е повече от половин-един час. В този случай предупредете персонала, че детето закусва въкъщи и е възможно да не е гладно и да не изяжда закуската си в градината. В заключение - не позволявайте всичко да става на бързи обороти. Това само изнервя обстановката. А никой няма нужда сутрин от суматоха и напрежение. Важно е да тръгнете към детската градина спокойни и усмихнати.

Какво да има в детската раница?

Накъде без детската раница? Заедно с детето изберете най-хубавата/според него/ и сложете в нея всичко необходимо. В детската градина ще ви информират какво трябва да подгответе за детето от къщи. По-малките деца често се цапат или заливат с вода или чай, докато изградят уменията за самообслужване, така че е хубаво да имат поне два комплекта резервни дрехи и достатъчно бельо. Погрижете се дрехите да са лесни за обличане и съблиchanе, да нямат сложни закопчавания или трудно да минават през главата. Обувките съответно да са лесни за обуване и събуване - на този етап за предпочитане са обувките без връзки.

Навиците на самообслужване :

В детската градина вашето дете ще усвои навиците само да се обслужва, а това изиска време. Имайте търпение и не се сърдете, ако вечерта го намерите облякло някоя дреха с ръбовете навън или с криво закопчани копчета. Вместо упреки по-добре го похвалете, че само се облича. Все пак, ако смятате, че детето ви има нужда от повече внимание и подкрепа в това отношение, не бързайте да повишавате тон, а поговорете спокойно с хората, които се грижат за вашето дете и споделете очакванията си. В повечето детски градини има изискване при постъпването в първа група децата да са без памперс и да могат да ползват тоалетна чиния за своите нужди. Ако детето ви все още не е самостоятелно – не се притеснявайте, някои от децата все още не са усвоили напълно тези умения и няма да е единственото, което сега се разделя с памперса. Обсъдете този въпрос с персонала и помолете за търпение от тяхна страна, както и осигурете достатъчно дрехи и бельо за преобличане. Проявете търпение в къщи и всеки ден насърчавайте детето да ползва тоалетна чиния, при необходимост купете детска седалка и стъпало, за да се чувства малкото дете спокойно и уверено в света на възрастните. Учителите и помощник-възпитателите нямат за задача изцяло да обгрижват децата, а да им помогат да изградят умения за самообслужване!

Раздяла пред детската градина:

Раздялата трябва да бъде бърза и кратка! Ако на вратата на детската градина детето започне да плаче и да ви моли да се върне, не отстъпвайте. В противен случай ще ви манипулира и занапред и ще продължава да ви устройва подобни сцени. Кажете ли веднъж „тръгвам“, непременно тръгнете. Появрайте на госпожата, че щом влезе в стаята, детето бързо се успокоява и всичко е наред. Освен това практиката показва, че то много по-бързо свиква с новата среда, отколкото си мислят мама и татко. Имайте предвид, че някои деца се разделят по-лесно с татко, така че може да пробвате и този вариант. Повечето деца плачат, защото тяхната главна потребност – да бъдат в безопасност и да са защитени, им се струва застрашена. Затова гушнете детето, целунете го, припомните му какъв интересен ден го очаква с другите дечица и го уверете, че скоро пак ще сте тук. Добре е да уточните след колко време ще го вземете, като имате предвид, че за детето времето все още не се измерва с минути или часове. Кажете например, че ще сте при него след като се събуди от следобедния сън и хапне следобедната закуска, и непременно спазете обещанието си. Дайте му увереност, че всичко ще е наред и нищо лошо няма да му се случи.

Усещане за нещо познато:

Попитайте дали е разрешено в детската градина да се носят вещи от външи и какви са условията – може ли да се внасят в групата или по-скоро стоят в шкафчето. Ако е позволено, нека детето вземе със себе си любимата играчка или книжка. Това ще му носи спокойствие, усещане за нещо лично и познато. Освен това тази играчка може да му

помогне да се запознае с повече деца (вероятно те ще са любопитни как се казва зайчето или колко е бърза количката). Тази играчка може да помогне и на вас да разберете как се е чувствало детето. Тъй като то все още не умее добре да разказва за своите емоции и чувства, го попитайте: „Какво прави днес в градината твоят зайко? Игра ли си, с кого се запозна...“. И внимателно изслушайте отговорите.

Обратно към външи:

Когато се прибирате от детската градина, си създайте ритуал. Например отбийте се на близката площадка или нахранете бездомно животно в парка. Просто направете нещо заедно, което да ви достави удоволствие. Зареждането с положителни емоции е от особено значение. Приятният завършак на деня ще подготви и прекрасното утро на следващия ден. Докосване до вътрешния свят, новите впечатления и преживявания водят до напрежение на нервната система. Ето защо след като се приберете у дома от детската градина, осигурете на детето спокойствие и уют. Опитайте се незабелязано да се докоснете до вътрешния му свят, да разберете как се чувства, какви са страховете и радостите му. Поиграйте и приятелски си поговорете. Попитайте детето какво е закусвало, обядвало, с какви играчки е играло, дали се е запознало с някого. Разкажете му и за своя ден. Избягвайте да го питате дали му е харесало в детската градина и дали утре ще отиде пак – възможно е това да му внуши мисълта, че там може и да е лошо и че е възможно и да не ходи.

Преди лягане започнете да разказвате приказка за момченцето / момиченцето, което съвсем скоро е тръгнало на детската градина. Но не разказвайте цялата приказка наведнъж. Оставете да има и за следващите вечери. На следващия ден, след като разберете как вашето дете е прекарало деня в детската градина, ще продължите приказката за героите, които също така са прекарали чудесно. Чрез приказката се опитвайте и да разрешавате проблемни ситуации. Детето ще знае, че не винаги всичко е идеално, но важното е да можем да намираме решения. Постепенно разказвайте заедно. Така по-лесно ще разберете как то се чувства в новата обстановка. Не забравяйте, че на тази възраст децата трудно споделят преживяванията си. По този начин ще му помогнете и именно в тази насока – да осъзнава собствените си емоции и да се опитва да ги споделя.

Отношенията между родители, учители, деца :

Безспорно ролята на педагогите е от първостепенно значение за адаптацията на детето в детската градина. Учителките са тези, в чието лице малкият човек ще потърси едва ли не нещо като копие на мама. Ето защо е добре да обясните на детето, че докато е в детската градина и вас ви няма там, всичко, което иска да каже на някого, може да каже на госпожата. Ако не иска супа, ако някой го обиди, ако не може да си завърже обувката... Тя ще го изслуша, ще му помогне, ще го защити, ако се налага. Не сте убедени, че е така? А имате ли доказателства за обратното? Ако имате, редно е тогава да поговорите и да изяснете вашите очаквания. Но в повечето случаи нещата се свеждат само до ваши догадки, често пъти и погрешни. Сами ще видите колко бързо ще дойде и този момент,

когато именно госпожата се оказва подробно запозната с това, което се случва във вашето семейство. Не се учудвайте, ако тя ви попита как сте в новото жилище или бързали е новата кола, без вие да сте й казали за това. Е, какво по-хубаво – доверието е спечелено. А докато се постигне желаната хармония в отношенията между родители – учители - деца, е възможно да преминете през различни фази: Детето не харесва госпожата! Разбира се, съществува вариантът първоначално детето да не хареса своята госпожа. Помислете, вие също не одобрявате в еднаква степен колегите си, нали? Така че не изпадайте в паника от заключението: „Не искам тази госпожа. Не ми харесва.“ Помислете, дали и вие не сте изразявали подобно мнение в присъствието на детето? В случая обикновено с времето мнението се променя и то в положителна посока. Опитайте се да обясните на детето, че няма как да се случи винаги всеки да се хареса на всекиго, както и че не винаги първите впечатления са най-правилни. Попитайте и какво точно детето не харесва в госпожата, за да „работите“ в тази насока. Ако детето сподели с вас, че например госпожата много креши или все му се кара, че нещо не прави както трябва, не бързайте с упрещите в негово присъствие. Нужно е да запазите спокойствие и насаме с госпожата да обсъдите положението. Не се страхувайте да заявите позицията си. Разговаряйте с учителите Не пропускайте, особено в първите месеци, да отделяте време да попитате педагогите как се справя детето с новата обстановка. Ако ви кажат, че в момента, в който е влязло в стаята, сълзите са спрели, не си мислете, че ви лъжат. Доверете се на опита им и не преставайте да питате за всичко, което ви тревожи и вълнува. Всеки проблем, свързан с детето ви, бихте разрешили много по-лесно с тяхна помощ. Все пак те прекарват твърде голяма част от деня с него и все повече и по-добре ще го опознават, но за това е нужна и вашата помощ. Изяснете очакванията! И учителите, и родителите имат своите очаквания. Добре е още в началото да си изяснете кой какво очаква. Така бихте избегнали разочарованията и за двете страни. Не се притеснявайте да изразите изискванията си било то към хигиената, било към обучението. Ако решите, че вашето дете не е научило нито една песничка, а детето на колежката ви вече знае няколко, не бързайте с нападките към учителите. Попитайте госпожата учат ли песнички и стихотворения и кои са те. Обяснете, че бихте искали да „репетирате“ у дома. Освен това отчитайте и факта, че темповете на усвояване на каквото и да било са различни за различните деца, като това с нищо не прави едните по-добри или по-лоши от другите. И не на последно място - това, че детето ви вече е на детската градина, не би трябвало да означава, че отговорността за неговото възпитание и знания са изцяло грижа на педагогите и помощник-възпитателите. Напротив, първостепенната отговорност си остава и винаги ще бъде ваша, докато педагогите могат да са ваш ценен помощник!

Общуwanе между връстниците:

В общуването с връстниците детето се учи да изразява себе си, да управлява своите емоции, да установява различни отношения. За ефективното общуване е нужно детето да умее много неща - внимателно да слуша, да изразява своите мисли и чувства, да уважава събеседника си, да се договаря. Всичко това много зависи и от развитието на речта. В детската градина детето попада в колектив и формирането на навиците за

общуване се изгражда постепенно с помощта както на възпитателите, така и на родителите. Ако наблюдавате известно време как си играят децата в двора на детската градина, лесно ще разберете кои се очертават като лидери, кои като изпълнители, кои са срамежливи, кои са агресивни, кои се налагат, кои отстъпват... Подобни тенденции, разбира се, не са зададени или установени, те се променят. Все пак децата тепърва се изграждат и социализират.

Те имат нужда от опит и време и в общуването. А родителите можем да им помогнем в това. За целта е важно: да не „лепваме“ етикети нито за своето, нито за чуждите деца; да обсъждаме, а не да осъждаме дадена ситуация или поведение; да разискваме, а не да налагаме мнение. При проява на агресия, разбира се, не оставайте безучастни. Не е нужно да раздавате правосъдие, но е нужно да заявете позиция. И не забравяйте, че личният пример е най-добрият учител. Показвайте на децата си как е редно да се общува, как се изграждат добри отношения между хората. За желанието на детето да ходи на детската градина е от значение и атмосферата в самата група. А това най-вече зависи от уменията и усилията на педагогите да създадат атмосфера на топлина, уют и обич. Ако детето почувства това, много по-бързо ще изчезнат неговите страхове и вълнения. Бъдете сигурни, че това, което вие искате за вашето дете, го искат и учителите. Те не по-малко от вас са загрижени децата да свикнат с новостите и да сформират един добър колектив, с който да работят лесно и бързо. Ако детето още от първия ден усети доброжелателните отношения между родители и педагози, със сигурност ще се справи по-бързо с новата среда.

Какво най-много обича всяко дете? Да играе, разбира се! А това означава и да научава все нови неща, да покорява все нови хоризонти, да опознава все нови светове. В детската градина чрез игрова форма детето придобива знания, които го подготвят за следващия етап - училището. В отделните групи се усвояват различни знания, съобразени с държавните образователни изисквания. Всяка детската градина избира методическите ръководства и учебни помагала, които се предлагат от различните издателства, с помощта на които се обучават децата. Ето на какво най-общо се акцентира в обучението на децата: Аз вече знам и мога! Учи се да се обслужва само - обличане, съблиchanе, хранене. Развива умения да общува и сътрудничи с околните. Учи стихчета и песнички, като по този начин развива езиковите си умения. Започва да изгражда представите за време, пространство и количество. Учи се да сравнява и групира предмети по вид, цвет, големина. Разпознава конкретни животни, различава основните видове растения (цветя, дървета). В природните картини посочва слънце, луна, звезди и разпознава промените във времето (слънчево, дъждовно). Учи се да разпознава и образува единствено и множествено число на съществителните имена. Развива умения да разказва части от позната приказка и да различава герои, място на действие, случки. Назовава частите на денонасието: сутрин, обед, вечер, нощ. Различава кръг, квадрат, триъгълник. Развива умения да разказва за себе си и своите усещания, преживявания. Знае как да използва предметите според предназначението им. Umee да поддържа най-важните хигиенни норми. Разбира двигателните задачи и правила, разбира и изпълнява инструкции, свързани с двигателна активност. Това е първата предучилищна група.

Ролята на мама и татко:

Родители, вие сте... и учители. Едва ли ви изненадваме с подобно твърдение. Та именно вие цял живот ще преподавате най-ценните уроци на своето дете - ако до вчера сте го учили как да държи лъжичката, то днес например е важно да го научите да поздравява или да се извинява, когато трябва. А за да му бъдете максимално полезни и в учебния материал, който се усвоява в детската градина, отделяйте нужното време.

Не разчитайте, че единствено педагогите са отговорни за знанията на вашето дете.

Разгледайте в книжарниците колко интересни книжки, атласи, енциклопедии има за съответната възраст. Любовта към книгата и четенето се гради най-вече в семейството. Помислете, колко по-полезна би била вечерта, ако вместо пред телевизора седнете цялото семейство в кръг и започнете да четете приказка, като се редувате, а като дойде ред на детето може да му дадете правото да измисли по-нататък историята или пък всеки може да разказва по картийките в книжката. Както всички знаем, книгата е прозорец към света. Помогнете на детето да „проглежда“ все по-надалеч и по-надалеч...

Някои от съвременните родители вероятно ще добавят: „Вече не само книгата, а и модерните технологии са прозорец към света.“ Дали е така и доколко те са вредни или полезни за малкия човек, няма да спорим. Но ще кажем, че определено ползването на таблети или телефони в детската градина не е желателно. Не се сърдете, ако педагогите дори забранят носенето им. От една страна децата едва ли могат да пазят въпросната техника, от друга – прекаленото посвещаване на играта в таблета отнема от възможността за общуване с другите, което е много по-ценено и свойствено за децата на тази възраст. За тези родители, които одобряват използването на технологиите от ранна детска възраст, препоръчваме това да се случва вкъщи.

Ето и съветите ни как употребата на дигитални устройства да бъде в полза на децата: съвместете ученето и забавлението - можете да се възползвате от множество бесплатни образователни приложения за най-малките, които им помагат да учат нови неща по предизвикателен начин; играйте и учете заедно - децата могат да учат много ефективно, ако го правят заедно с възрастен. Това дава възможност да покажете на детето как да използва таблета по най-добрия начин и да говорите за важните правила за онлайн безопасност; поставете граници: определете времето, което детето ще отделя за игри на таблета – ясните правила помагат на децата да развиват самоконтрола си, а и ги предпазват от преумора пред екрана; внасяйте разнообразие, предлагайте алтернативи: настолни игри, спорт, рисуване, танци, които да развиват различни умения – логическо мислене, фина моторика, екипност, постоянство; нека детето бъде достатъчно време навън, да играе, да фантазира, да общува. И не спирайте да се интересувате от неговия свят, интереси, емоции. Да, прекрасно е, когато детето ходи с удоволствие на детската градина, здраво е, няма проблеми с останалите деца. И вие на свой ред сте спокойни на работното си място, сигурни сте, че педагогите се грижат за вашето дете и то е в добри ръце. Но това не би трябвало да изключва вашето внимание и грижа. Не забравяйте, че детето има нужда от общуването с вас, от играта с вас, от вълнуващи преживявания с вас. Така че, всеки ден отделяйте време за пълноценно общуване с него.

В заключение - Искрено се надяваме да сме ви от полза с нашите съвети и препоръки.